

Waarom kan het niet altijd Kerstmis zijn?

Kerstmis lijkt in toenemende mate verworden tot een commerciële gebeurtenis, een seculier feest, waar voorbij wordt gegaan aan de werkelijke bedoeling van het kerstfeest.

Als krijgsmacht aalmoezenier heb ik een aantal jaren op Curaçao gewoond en het verbaasde me altijd hoeveel mensen tijdens de kerstdagen afreisden naar dit tropische eiland, dat toch op ruim 9 uur vliegen van Nederland ligt. De meerderheid van deze vakantiegangers bezocht het eiland niet om de Nachtmis op kerstavond bij te wonen. Zij wilden uiteraard de kerstsfeer ervaren, maar dan wel onder het genot van een drankje en een optreden van Jan Smit op het strand. Kerst wordt op Curaçao zowel in de kerk als daarbuiten intens en uitbundig gevierd. Maar behalve aandacht voor het religieuze heeft ook op dit vooral rooms-katholieke eiland de commercie net als in Nederland een duidelijke plek in de kerstperiode.

Kerstmarkt, kerstverlichting, kerstbomen, kerstcadeaus, kerstdiner, kerstgebak en kerstpakket

... het Van Dale woordenboek kent vele tientallen woorden waarin kerst voorkomt. Slechts enkele daarvan hebben direct te maken met het feest dat we als christenen vieren. In meerderheid lijkt kerst vooral in geseculariseerde landen verworden tot een commercieel feest. Vele honderden miljoenen mensen zijn tijdens de kerstdagen in feeststemming. Wellicht is er, naast de Sylvesterparty met oud en nieuw, geen enkel feest dat zo over de hele wereld gevierd wordt als Kerstmis. Daar is op zich natuurlijk niets op tegen. Het leven mag worden gevierd. Al is de commercie vaak opdringerig en zijn de verlichting van winkels, straten en pleinen, plus de kabouters, hertjes en kerstsleeën in voortuinen voor sommigen wel erg kitsch. Maar liever dat dan niets. Kerst is immers de herdenking van de geboorte van Christus, van het feit dat God onder de mensen is komen wonen, en dat laatste kan niet genoeg worden gevierd. Helaas kent het kerstverhaal een keerzijde en die is niet zo fraai. Als we kijken hoe we

het heden ten dage als mensen ervan afbrengen, dan lijken de wereld en onze samenleving het niet beter te doen dan in de tijd van Jezus. Ook vandaag de dag is het voor veel mensen geen kerst. De gewelddadige conflicten nemen toe. De rij van landen die in oorlog zijn, is zo lang dat we het niet meer kunnen bijhouden. De stroom vluchtelingen en asielzoekers is eindeloos. Vrede lijkt ver te zoeken.

We willen Kerstmis graag vieren. Maar we mogen de omstandigheden waarin dit prachtige verhaal zich afspeelde niet uit het oog verliezen. God biedt ons in de kerstperiode een ander perspectief. Het begint bij de erkenning van onze kwetsbaarheid. Durf je God en de mensen om hulp te vragen? Als je durft te ontvangen, ontdek je in jezelf de kracht om te geven. Ben je bereid om te geven, om jouw kerstgevoel te delen met je medemens? Interessante vragen in deze mooie maar voor sommigen moeilijke tijd van het jaar. Alles wordt uit de kast gehaald om met en voor elkaar het spreekwoordelijke kerstgevoel te creëren. Het is geen understatement te stellen dat er ook in Nederland talloze mensen zijn die het kerstgevoel moeten missen. Voor hen zijn het dagen als alle andere, waarin ze proberen te overleven. Eén van de mooie kanten van het kerstverhaal is dat er in de kerstperiode meer dan door het jaar heen, talloze initiatieven worden ontplooid om de minderbedeelde medemensen een beetje van het kerstgevoel mee te geven. Het is prijzenswaardig dat talloze vrijwilligers van diaconale werkgroepen en parochiële caritas instellingen en vele anderen zich inzetten om toch een beetje kerstgevoel bij de mensen thuis te brengen. Dit alles op materiële en immateriële wijze. Het gaat er vooral om dat er aandacht aan onze medemensen wordt besteed. Dat deze aandacht vergezeld gaat van een kerstattentie is mooi meegenomen. Het is overduidelijk dat in de decembermaand, in de aanloop naar de kerstperiode een stapje extra wordt gedaan om iets te betekenen voor onze medemens.

Bij al die mooie initiatieven in de aanloop naar de kerstperiode mogen we niet vergeten dat er nogal wat mensen zijn die zich schamen omdat ze niet rond kunnen komen, of omdat zij tijdens de decembermaand niet voor een extraatje

kunnen zorgen voor hun gezin of familieleden. Schaamte kan voor mensen reden zijn onder de radar te blijven. Mensen willen niet dat anderen weten dat ze het financieel niet breed hebben. Ze zijn bang dat een vrijwilliger die met goede bedoelingen bij hen komt ze kent.

Diaconale werkgroepen, PCI'en en diverse seculiere organisaties beschikken vaak over middelen en mogelijkheden om medemensen die minder bedeed zijn tijdens de decembermaand iets extra's te geven. Met het oog op de geldende privacyregels in Nederland is het niet eenvoudig de beoogde doelgroep te vinden. Het is verheugend dat vele vrijwilligers op een creatieve wijze toegang krijgen tot de doelgroep, zodat zij deze kunnen voorzien van een extraatje maar vooral aandacht kunnen schenken. Als de ontvanger eenmaal de schaamte voorbij is, worden het extraatje en de aandacht zeker gewaardeerd.

Dat kleine extraatje maar vooral die aandacht kan er altijd zijn. De boodschap van Kerstmis zou het gehele jaar door kunnen klinken. Keet (foto links), een zangeres op de Nederlandse kinderzender Telekids, verwoordt het op treffende wijze in het kinderliedje met de titel 'Waarom kan het niet altijd Kerstmis zijn?' Enkele passages met een duidelijke boodschap uit dit kinderliedje zijn:

"Sluit nu de gordijnen. Lente, zomer, herfst, verdwijnen. Kerstmis het hele jaar. Het feest van licht en liedjes, liefde voor elkaar."

"Waarom kan het niet *altijd altijd altijd* Kerstmis zijn. Want dan zou het *altijd altijd altijd* vrede zijn."

Het zou mooi zijn als we het 'kerstgevoel' door het jaar heen mee konden nemen en delen. Als we dat extraatje en de aandacht voor onze medemens door het jaar heen bieden. Kerst is de geboorte van moed, het geloof en het vertrouwen om de werkelijkheid onder ogen te zien en mee te werken aan een wereld van liefde, vrede en gerechtigheid voor alle mensen. Niet alleen tijdens de kerstperiode.

door Tom van Vilsteren,
diocesaan diaconaal werker